

**Berninis Džovanis Lorencas** (1598–1680) – baroko epochos italų skulptorius. Suprojektavo Šv. Petro bazilikos aikštę Vatikane, sukūrė skulptūras „Dovydas“, „Apolonas ir Dafnė“ ir kt.

**Berno lietuvių konferencijos** – įvyko 1916 m. kovo 1–5 d. Šveicarijos sostinėje Berne. Priimtas nutarimas, kad lietuvių tauta kurs nepriklausomą valstybę, nesusijusią su Lenkija; 1917 m. lapkričio 2–10 d. konferencijoje dalyvavo Lietuvos Tarybos prezidiumo nariai, Amerikos lietuvių Tautos Tarybos atstovai ir Šveicarijos lietuvių Tarybos atstovai. Lietuvos Taryba buvo pripažinta aukščiausia lietuvių tautos institucija.

**Berserkas** – bebaimis vikingų karys.



**van Bethovenas Liudvikas** (1770–1827) – vokiečių romantizmo epochos kompozitorius. Išgarsėjo Penktąja ir Devintąja simfonijomis, kurias parašė beveik apkurtęs. Jo kūrinys pagal F. Šilerio odę „Džiaugsmui“ tapo Europos Sąjungos himnu.

**Biblija** (gr. *biblion* – knyga) – judėjų ir krikščionių šventųjų knygų rinkinys. Bibliją sudaro Naujasis ir Senasis Testamentas. Dar vadinama Dievo Žodžiu arba Šventuoju Raštu. Judėjai pripažįsta tik Senąjį Testamentą, krikščionys – abi Biblijos dalis.

**Bibliografija** – 1. knygų, įvairių leidinių registravimas ir sisteminimas; 2. literatūros sąrašas.

**Bičių Bobelis** – sen. lietuvių tikėjime sodo vaisinimo dievas.



**Bielinis Jurgis** (1846–1918) – žymiausias Lietuvos knygnešys spaudos draudimo metais. Sukūrė nelegalų lietuviškos spaudos platinimo tinklą V. ir R. Lietuvoje. Leido laikraštį valstiečiams „Baltasis erelis“.

**Biliūnas Jonas** (1879–1907) – lietuvių rašytojas, tautinio atgimimo žadintojas. Parašė apsakymus

„Brisiaus galas“, „Kliudžiau“, „Laimės žiburys“ ir kt.

**Binkis Kazys** (1893–1942) – tarpukariu išgarsėjęs lietuvių rašytojas. Įkūrė „Keturių vėjų“ avangardinių rašytojų grupę ir jai vadovavo. Išleido poezijos rinkinį „100 pavasarių“, pjesę „Atžalynas“ ir kt. kūrinių.

**Biografas** – kurio nors žymaus žmogaus gyvenimo aprašymo autorius.

**Biografija** (gr. *biographia*) – gyvenimo aprašymas.

**Birka** – senovėje prekybos sandoriui patvirtinti naudota išilgai perskelta lazdelė su tam tikrais įpjautais ženklais.

**Birutė** (m. 1382 ar 1383) – didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kęstučio antroji žmona, Vytauto Didžiojo motina. Kilusi iš Palangos žemaičių didikų giminės.

„**Birutės**“ **draugija** – pirmoji tautinė Mažosios Lietuvos lietuvių kultūrinė draugija. Veikė 1885–1917 m. Tilžėje. Skleidė lietuvių, ugdė tautiškumą, kovojo su germanizacija bei rūpinosi lietuvių kalba.

**Birža** – akcijų, vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo vieta.

**Birželio 14 d. ultimatumas** – SSRS 1940 m. reikalavimas Lietuvai sudaryti naują vyriausybę, įsileisti neribotą RA karių skaičių bei atiduoti teismui K. Skučą ir A. Povilaitį. Paskutiniame posėdyje LR vyriausybė nutarė nesipriešinti SSRS, ultimatumas buvo priimtas. 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungos kariuomenė okupavo Lietuvą.



**Biržiška Mykolas** (1882–1962) – literatūros tyrėjas, tautinio atgimimo žadintojas. Vaclovo ir Viktoro brolis. Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataras. Vienas 1917 m. Lietuvių konferencijos organizatorių. 1925–1935 m. Vilniaus vadavimo sąjungos pirmininkas. Prieš sovietinę reokupaciją pasitraukė į Vakarų.

**Biržiška Vaclovas** (1884–1956) – teisininkas, publicistas. Mykolo ir Viktoro brolis. VDU teisės

profesorius. 1933–1944 m. leistos visuotinės „Lietuviškosios enciklopedijos“ redaktorius. 1944 m. emigravo į Vakarų. JAV leistos „Lietuvių enciklopedijos“ (Bostono enciklopedijos) vyr. redaktorius 1953–1954 m. Mirė JAV.

**Biržiška Viktoras** (1886–1964) – matematikas, visuomenės veikėjas, publicistas. Mykolo ir Vaclovo brolis. VDU profesorius. Prieš sovietinę reokupaciją pasitraukė į Vakarų, mirė JAV.

**Biržys Petras** (1896–1970) – garsus tarpukario lietuvių humoristas. Radijo laidose įkūnijo populiarių Pupų Dėdės personažą. Žinomiausia jo dainelė „Vilnius mūsų, o mes rusų“.



**fon Bismarkas Otas** (1815–1898) – Prūsijos kancleris nuo 1862 m. Nuosekliai įgyvendino Vokietijos suvienijimo vadovaujant Prūsijai politiką. 1871 m. tapo suvienytos Vokietijos imperijos kancleriu. Stiprino šalies karinę galią. Laimėjo karus prieš Daniją, Austriją, Prancūziją. Vadintas geležiniu kancleriu.

**Bistras Leonas** (1890–1971) – LR vyriausybės vadovas 1925 m. rugsėjo 25 d.–1926 m. birželio 15 d. Prisidėjo prie Lietuvos katalikų bažnytinės provincijos įkūrimo. 1940 m. sovietų valdžios ištremtas į Sibirą.

**Biudžetas** (angl. *budget* – krepšelis) – valstybės, organizacijos ar įstaigos pajamų ir išlaidų planas.

**Biurgeris** (vok. *Bürger*) – viduramžių Vakarų Europos miestietis.

**Biurokratija** – 1. valstybės ar organizacijos valdymo hierarchinė struktūra; 2. valdininkija.

**Bizantija** (Rytų Romos imperija) – IV a.–1453 m. gyvavusi valstybė su sostine Konstantinopoliu. Atsirado 395 m. skilus Romos imperijai. Suklestėjo valdant Justinianui. Žlugo, kai Osmanų imperija nukariavo Konstantinopolį 1453 m.

**Bizantinis stilius** – Bizantijoje susiformavęs architektūros ir dailės stilius. Jame vyravo religinė tematika.

**Bizauskas Kazys** (1891–1941) – Lietuvos valstybės veikėjas, diplomatas. Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataras. Lietuvos ambasada



Bizantijos imperija VI–XII a.